

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Загальнодержавну програму
"Питна вода України" на 2006-2020 роки

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2005, N 15, ст.243)

1. Затвердити Загальнодержавну програму "Питна вода України" на 2006-2020 роки (далі - Програма), що додається.

2. Кабінету Міністрів України:

при підготовці проектів законів України про Державний бюджет України на відповідний рік передбачати видатки на забезпечення виконання заходів Програми;

у тримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

3. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській і Севастопольській міським державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування:

у шестимісячний термін з дня набрання чинності цим Законом розробити та затвердити відповідно до завдань Програми регіональні та місцеві програми (заходи) щодо забезпечення населення якісною питною водою в достатній кількості;

під час розроблення та затвердження проектів місцевих бюджетів передбачати в них необхідні кошти для забезпечення виконання регіональних та місцевих програм (заходів) щодо забезпечення населення якісною питною водою в достатній кількості.

4. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

В.ЮЩЕНКО

м. Київ, 3 березня 2005 року
N 2455-IV

ЗАТВЕРДЖЕНО
Законом України
від 3 березня 2005 року
N 2455-IV

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА ПРОГРАМА "ПИТНА ВОДА УКРАЇНИ" НА 2006-2020 РОКИ

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Загальнодержавна програма "Питна вода України" на 2006-2020 роки (далі - Програма) спрямована на реалізацію державної політики щодо забезпечення населення якісною питною водою відповідно до Закону України "Про питну воду та питне

водопостачання".

Забезпечення населення України питною водою є для багатьох регіонів країни однією з пріоритетних проблем, розв'язання якої необхідно для збереження здоров'я, поліпшення умов діяльності і підвищення рівня життя населення.

Розроблення Програми обумовлено:

незадовільним екологічним станом поверхневих та підземних джерел питного водопостачання;

потенційною загрозою ускладнення санітарно-епідемічної ситуації в окремих регіонах країни внаслідок низької якості питної води;

незадовільним технічним станом та зношеністю основних фондів систем питного водопостачання та водовідведення;

необхідністю перегляду та вдосконалення нормативно-правових актів, державних санітарних норм і правил, стандартів та інших нормативних документів у сфері питної води та питного водопостачання;

застосуванням застарілих технологій та обладнання в системах питного водопостачання та водовідведення міст та інших населених пунктів;

високою енергоємністю централізованого питного водопостачання та водовідведення;

недостатністю використання розвіданих запасів та перспективних ресурсів підземних вод для питного водопостачання населення;

обмеженістю інвестицій та дефіцитом фінансових ресурсів, необхідних для розвитку, утримання в належному технічному стані та експлуатації систем питного водопостачання та водовідведення.

Розділ II СУЧАСНИЙ СТАН ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОЇ МЕРЕЖІ ТА ЯКОСТІ ПИТНОЇ ВОДИ

Станом на 1 січня 2004 року централізованим питним водопостачанням забезпечено 450 міст, 783 із 891 селища міського типу, а також 6 490 із 28 564 сільських населених пунктів - понад 70 відсотків населення України, системами водовідведення забезпечено 432 міста, 497 селищ міського типу і 813 сільських населених пунктів.

Питне водопостачання країни майже на 80 відсотків забезпечується за рахунок поверхневих вод. Якість води у поверхневих водних об'єктах є вирішальним чинником санітарного та епідемічного благополуччя населення. Потенційні запаси поверхневих вод України становлять близько 209,3 куб. кілометра на рік, з яких лише 25 відсотків формуються в межах держави. Водночас більшість басейнів річок можна віднести до забруднених та дуже забруднених.

Україна в цілому має значні ресурси підземних вод, на базі яких може бути організовано питне водопостачання, але вони розподілені за регіонами вкрай нерівномірно. Обсяг оцінених

прогнозних ресурсів підземних вод становить 61 689,2 тис. куб. метрів на добу, з них 15 760,2 тис. куб. метрів - експлуатаційні запаси (26 відсотків). Усього в Україні за добу забирається 12 287,2 тис. куб. метрів води, або 17 відсотків загальної кількості прогнозних ресурсів. У північних та північно-західних областях забирається від 4 до 14 відсотків ресурсів, у південних - нерідко понад 50 відсотків. В окремих населених пунктах питна вода за фізико-хімічними показниками (загальна мінералізація, жорсткість, залізо, фтор тощо) не відповідає вимогам ГОСТу 2874-82 "Вода питъевая. Гигиенические требования и контроль за качеством", на багатьох джерелах та об'єктах питного водопостачання не дотримується режим зон санітарної охорони. Майже 1200 населених пунктів частково чи повністю забезпечуються привізною питною водою.

Забруднення водних об'єктів - джерел питного водопостачання за недостатньої ефективності роботи водопровідних очисних споруд тягне за собою погіршення якості питної води та створює серйозну небезпеку для здоров'я населення в багатьох регіонах України, обумовлює високий рівень захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик впливу на організм людини канцерогенних і мутагенних факторів. Відставання України від розвинутих країн по середній тривалості життя та висока смертність певною мірою пов'язано із споживанням недоброякісної питної води.

Сучасний незадовільний стан водних об'єктів показує, що проблеми у сфері охорони вод від забруднення та виснаження не тільки не знайшли вирішення, а й значно загострилися, особливо в останні роки.

Четверта частина очисних споруд водопровідної мережі, кожна п'ята насосна станція та половина насосних агрегатів відпрацювали нормативний строк експлуатації, що призводить до підвищених витрат електричної енергії та збільшення собівартості перекачування стоків. В аварійному стані перебуває 37,2 тис. кілометрів водопровідних та 13,85 тис. кілометрів каналізаційних мереж, або більше 30 відсотків їх загальної довжини, витoki з яких крім вторинного забруднення питної води обумовлюють підтоплення території населених пунктів в окремих регіонах. Питомі норми водоспоживання перевищують аналогічні показники розвинутих країн у 1,5-3 рази і становлять понад 300 літрів на одну особу за добу, втрати в системах водопостачання сягають 30-40 відсотків, а в деяких регіонах перевищують 50 відсотків.

Будівельні норми і правила, стандарти на питну воду і методики визначення якісних показників у сфері питної води та питного водопостачання недосконалі і потребують приведення їх у відповідність із стандартами Європейського союзу. Відповідно до цього потребує вдосконалення й наявна в Україні лабораторна база.

Тарифи на послуги питного водопостачання та водовідведення для населення у переважній більшості населених пунктів не відшкодовують витрат на виробництво, не враховують інвестиційної складової, що обумовлює збитковість функціонування підгалузі в цілому та поступовий її занепад.

Враховуючи те, що вартість електричної енергії є основною складовою собівартості води господарсько-питного призначення, енергозбереження є однією з основних проблем модернізації системи питного водопостачання. Успішне розв'язання цієї проблеми дасть змогу не лише зекономити кошти для інвестування розвитку системи

питного водопостачання, а й упорядкувати в подальшому тарифи на питну воду у бік їх зниження.

Проблеми водопостачання населення та якості питної води мають загальнодержавне стратегічне значення і потребують комплексного вирішення.

Розділ III МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Метою Програми є покращення забезпечення населення України питною водою нормативної якості в межах науково обґрунтованих нормативів (норм) питного водопостачання; реформування та розвиток водопровідно-каналізаційної мережі, підвищення ефективності та надійності її функціонування; поліпшення на цій основі стану здоров'я населення та оздоровлення соціально-екологічної ситуації в Україні; відновлення, охорона та раціональне використання джерел питного водопостачання.

Для досягнення цієї мети необхідне вирішення завдань щодо попередження забруднення джерел питного водопостачання, забезпечення їх відповідності санітарно-епідеміологічним вимогам, підвищення ефективності та надійності функціонування систем водопостачання і водовідведення за рахунок реалізації водоохоронних, технічних, санітарних заходів, удосконалення технологій підготовки води на водоочисних станціях, контролю якості питної води, розвитку систем забору, транспортування питної води та водовідведення, а також розвитку нормативно-правової бази з питань питного водопостачання та водовідведення, господарського механізму водокористування, що стимулює економію питної води, у тому числі за рахунок державної підтримки розвитку та сталого функціонування водопровідно-каналізаційної мережі.

Розділ IV НАПРЯМИ ТА ЗАХОДИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Виконання Програми здійснюється за такими основними напрямками:

охорона і раціональне використання джерел питного водопостачання;

нормативно-правове та науково-технічне забезпечення з урахуванням стандартів, технологій, засобів і методів, прийнятих у Європейському союзі;

розвиток та реконструкція систем водопостачання та водовідведення;

забезпечення підприємств питного водопостачання та водовідведення ресурсо- та енергозберігаючими технологіями підготовки питної води та очищення стічних вод і відповідним обладнанням та приладами контролю.

Виконання Програми потребує нормативно-правового та науково-технічного забезпечення, реалізації центральними і місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування Основних завдань центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо реалізації Загальнодержавної програми "Питна вода України" на

2006-2020 роки (додаток 1 до Програми).

Охорона і раціональне використання джерел питного водопостачання включає:

очищення поверхневого стоку з селитебних територій, будівництво систем водовідведення в містах та у сільських населених пунктах, покращення стану зон санітарної охорони джерел водопостачання;

благоустрій водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів;

захист джерел питного водопостачання від шкідливого впливу тваринницьких і птахівничих підприємств та інших сільськогосподарських об'єктів, що створюють загрозу забруднення вод;

розчищення русел річок і дна водосховищ;

укріплення берегів річок і водосховищ;

державний моніторинг стану водних об'єктів, вода яких використовується для питного водопостачання.

У результаті здійснення цих заходів, а також заходів, передбачених Загальнодержавною програмою розвитку водного господарства (2988-14), іншими загальнодержавними та цільовими програмами, зменшиться потрапляння забруднюючих речовин у водні об'єкти - джерела питного водопостачання. При цьому планується, що до 2010 року переважно буде припинено надходження у водні об'єкти неочищених стічних вод, а до 2020 - недостатньо очищених; відбудеться суттєве зниження процесів евтрофікації водоймищ.

Серед заходів, що дають змогу значно поліпшити якість питного водопостачання, суттєве значення мають заходи щодо покращення стану зон санітарної охорони джерел питного водопостачання, які включають: проведення обстеження стану першого поясу зон санітарної охорони, їх відновлення; здійснення робіт з попередження міграції забруднюючих речовин у другому і третьому поясах зон санітарної охорони; винесення за межі другої зони санітарної охорони особливо небезпечних забруднювачів - звалищ, полігонів твердих побутових відходів, скотомогильників тощо.

Розрахункова вартість заходів з охорони і раціонального використання джерел питного водопостачання становить 9 500 тис. гривень, у тому числі на першому етапі (2006-2010 роки) - 5 500 тис. гривень.

Нормативно-правове забезпечення Програми включає:

розроблення та затвердження нормативно-правових актів з питань регулювання відносин у сфері гарантованого забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я питною водою;

розроблення екологічних нормативів якості води у джерелах питного водопостачання;

розроблення та затвердження нормативно-правових актів з питань аналізу води, високочутливих методик і засобів контролю та

оцінки якості питної води;

проведення гармонізації національних стандартів та інших нормативно-правових актів у сфері питної води та питного водопостачання до стандартів Європейського союзу;

створення ефективної системи сертифікації у сфері питної води та питного водопостачання, яка б забезпечувала державний контроль за виконанням вимог до якості питної води.

Розрахункова вартість заходів із нормативно-правового забезпечення Програми становить 2 850 тис. гривень, у тому числі на першому етапі (2006-2010 роки) - 2 750 тис. гривень.

Науково-технічне забезпечення Програми включає розроблення технологій щодо раціонального використання та економії питної води, вдосконалення водозаборів з поверхневих і підземних джерел питного водопостачання та технологій підготовки питної води.

Розроблення технологій щодо раціонального використання та економії питної води передбачає проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт з розробки сучасних енерго- та ресурсозберігаючих обладнання і технологій, встановлення оптимальних за параметрами насосів, гідравлічних розрахунків для оптимізації тиску у водоводах і водопровідних мережах, удосконалення систем контролю та обліку за використанням питної води, модернізацію енергетичного господарства водопровідних споруд.

Здійснення зазначених заходів дозволить забезпечити зниження споживання питної води, витрат на експлуатацію систем водопостачання та водовідведення, зменшити забруднення водних об'єктів за рахунок кращого очищення стічних вод при незмінній потужності очисних споруд, скоротити капітальні вкладення на будівництво головних споруд водопровідних мереж та питому вагу водоспоживання в житлово-комунальному господарстві.

Розрахункова вартість заходів з розробки технологій щодо раціонального використання та економії питної води становить 3 000 тис. гривень, у тому числі на першому етапі (2006-2010 роки) - 2 000 тис. гривень.

Удосконалення водозаборів з поверхневих і підземних джерел питного водопостачання та технологій підготовки питної води передбачає:

створення та впровадження удосконалених конструкцій водоприймаючих споруд і пристроїв з метою підвищення ефективності роботи водозаборів з поверхневих джерел питного водопостачання та зменшення негативного впливу водозаборів на біорізноманіття водних об'єктів;

проведення інвентаризації водозаборів підземних вод з визначенням техніко-економічних, санітарно-епідеміологічних та екологічних критеріїв водозаборів;

здійснення робіт із вдосконалення конструкцій водозабірних свердловин, фільтрів, підйомного обладнання, контрольно-вимірвальної апаратури;

вдосконалення методів і засобів фізико-хімічного та біологічного очищення води шляхом використання процесів ультрафільтрації, інтенсифікації реагентної обробки з використанням сучасних високоефективних коагулянтів, флокулянтів, флотореагентів, дозволених до використання органами виконавчої влади з питань охорони здоров'я;

розробку комплексу заходів щодо захисту підземних вод від виснаження та забруднення;

розробку комплексу гігієнічних вимог до методів аналізу, а також обладнання і матеріалів для підготовки питної води та контролю її якості;

розробку технологій і створення блочних водоочисних установок малої продуктивності;

створення автоматизованих баз даних систем централізованого водопостачання;

розробку та впровадження нових і вдосконалення існуючих технологій підготовки питної води;

розробку технічних рішень з реконструкції та будівництва водоочисних станцій;

налагодження виробництва нових матеріалів та обладнання, які мають надійний антикорозійний захист та високий термін використання.

У 2006-2010 роках передбачається розширення використання індивідуальних та колективних установок (пристроїв) доочищення води для питних потреб у місцях її безпосереднього споживання. Такі установки (пристрої) питного водопостачання в першу чергу будуть використовуватися в регіонах з кризовою екологічною ситуацією, а також оснащення лікувально-профілактичних, шкільних і дошкільних закладів, підприємств харчової промисловості та громадського харчування.

Науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, що заплановані, передбачають розробку і впровадження системи екологічних критеріїв експлуатації джерел питного водопостачання, рекомендацій щодо локалізації та ліквідації аварійних забруднень водних об'єктів, технологій захисту водних об'єктів від забруднення стічними водами, сучасних споруд з очищення стічних вод промислових підприємств і комунального господарства.

Впровадження нових технологічних рішень із вдосконалення водозаборів повинно здійснюватися тільки після проведення відповідної санітарно-гігієнічної експертизи.

Розрахункова вартість заходів із вдосконалення водозаборів з поверхневих і підземних джерел питного водопостачання та технологій підготовки питної води становить 2 550 тис. гривень, у тому числі на першому етапі (2006-2010 роки) - 1 050 тис. гривень.

Розвиток і реконструкція систем питного водопостачання та водовідведення передбачає:

будівництво та реконструкцію водопровідних споруд;

реконструкцію систем водопостачання житлових будинків;
реконструкцію та технічне переоснащення водоочисних станцій;
будівництво та реконструкцію споруд з очищення стічних вод;
збір та очищення поверхневого стоку з селитебних територій;

запобігання аваріям на підприємствах питного водопостачання та водовідведення.

Особлива увага буде приділятися розширенню використання підземних вод. Це викликано необхідністю забезпечення резервним водопостачанням населених пунктів на випадок надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, що в першу чергу стосується великих міст і окремих регіонів, водопостачання в яких здійснюється переважно з поверхневих джерел.

Реконструкція та технічне переоснащення водоочисних станцій проводитиметься на основі нових сучасних технологій підготовки питної води. У 2006-2010 роках передбачається проведення таких робіт у регіонах з найбільшими відхиленнями в якості питної води від встановлених вимог (Дніпропетровська, Донецька, Київська, Луганська, Миколаївська, Одеська та Черкаська області).

Будівництво та реконструкцію споруд з очищення стічних вод передбачено в містах, в яких зафіксований найбільший негативний вплив стічних вод на якість води водозаборів питної води. У цих містах передбачені першочергові заходи із збору та очищення поверхневого стоку з селитебних територій.

Розрахункова вартість заходів з розвитку систем питного водопостачання та водовідведення міст становить 2 390 585 тис. гривень, у тому числі на першому етапі (2006-2010 роки) - 743 975 тис. гривень.

Основним завданням розвитку систем питного водопостачання та водовідведення у сільських населених пунктах є здійснення заходів щодо забезпечення населення питною водою нормативної якості.

У 2006-2010 роках у сільській місцевості передбачено здійснити такі заходи:

відновлення систем питного водопостачання, які знаходяться у непрацюючому стані;

будівництво нових систем питного водопостачання в районах, де використовується питна вода некондиційної якості, встановлення контейнерних установок водопідготовки для забезпечення населення питною водою нормативної якості за тимчасовою схемою;

забезпечення питною водою нормативної якості населення, яке проживає на територіях, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Першочергове будівництво систем централізованого питного водопостачання передбачено в сільських населених пунктах Автономної Республіки Крим, Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Кіровоградській, Одеській, Херсонській областях та інших регіонах.

У сільських населених пунктах, де передбачено будівництво нових систем централізованого питного водопостачання, одночасно передбачено будівництво систем централізованого водовідведення з повним комплексом очисних споруд, що дасть змогу суттєво поліпшити благоустрій населених пунктів.

Розрахункова вартість заходів із будівництва та реконструкції систем питного водопостачання та водовідведення у сільських населених пунктах становить 2 304 965 тис. гривень, у тому числі на першому етапі (2006-2010 роки) - 716 230 тис. гривень.

Завдання Програми можуть бути виконані за умови реалізації взаємопов'язаних заходів інших програм, зокрема Національної програми екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води (123/97-ВР), Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів (2333-14), Загальнодержавної програми розвитку водного господарства (2988-14), Загальнодержавної програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки (1869-15).

Розділ V

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Програма розрахована на 15 років і виконуватиметься у три етапи.

На першому етапі (2006-2010 роки) передбачається:

стабілізувати фінансово-економічний стан підприємств питного водопостачання та водовідведення шляхом запровадження економічно обґрунтованих тарифів на послуги з урахуванням витрат на здійснення капітальних вкладень;

удосконалити нормативно-правове і науково-технічне забезпечення у сфері питної води та питного водопостачання з наближенням її до стандартів Європейського союзу (розроблення законодавчих та інших нормативно-правових актів, запровадження державних стандартів "Джерела централізованого питного водопостачання", "Питна вода. Гігієнічні вимоги та контроль якості" і "Фасована питна вода", будівельних норм і правил, науково обґрунтованих нормативів (норм) питного водопостачання, інших нормативних документів);

здійснити заходи щодо економії питної води та зниження енергоємності її виробництва;

створити сприятливі умови для залучення інвестиційних ресурсів з метою технічного переоснащення систем питного водопостачання та водовідведення;

здійснити заходи з дослідження і охорони джерел питного водопостачання (інвентаризація та екологічна оцінка стану поверхневих і підземних джерел, розроблення прогнозів їх якості, проведення паспортизації джерел питного водопостачання);

поліпшити стан і забезпечити дотримання режимів зон санітарної охорони та водоохоронних зон джерел питного водопостачання;

розширити обсяги використання підземних вод у містах та регіонах з високим рівнем забруднення поверхневих вод;

відновити та реконструювати в сільських населених пунктах системи питного водопостачання, що знаходяться у непрацюючому стані або постачають воду, яка не відповідає нормативам якості питної води;

покращити якість питної води в містах та регіонах з найбільшою невідповідністю якості питної води державним стандартам та санітарному законодавству;

розпочати реалізацію пілотних проектів з основних напрямів реформування і розвитку підприємств питного водопостачання та водовідведення.

На першому етапі виконання Програми використовуватимуться результати вже проведених наукових досліджень, доведених до стадії розробки конструкторської документації, буде забезпечено введення в експлуатацію дослідно-промислових зразків на основі новітніх технологій питного водопостачання та водовідведення. Одночасно в рамках науково-технічних та інноваційних підпрограм буде розгорнуто наукові дослідження і дослідно-конструкторські роботи, що забезпечать впровадження передових науково-технічних досягнень під час реалізації інвестиційних програм на наступних етапах. Таким чином буде забезпечено випереджувальне виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт та їх своєчасне впровадження у практику.

На другому етапі (2011-2015 роки) передбачається:

розширити обсяги робіт з відновлення, реконструкції, будівництва систем питного водопостачання та водовідведення міст і сільських населених пунктів, а також з охорони та покращення стану водних об'єктів - джерел питного водопостачання;

здійснити заходи щодо підвищення ефективності і надійності функціонування систем питного водопостачання та водовідведення, які забезпечать поступове поліпшення якості питної води, у тому числі за рахунок розширення обсягів використання підземних вод;

забезпечити проведення державного моніторингу вод та державного обліку у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення.

На третьому етапі (2016-2020 роки) передбачається завершення найбільш капіталовитратних заходів, які дадуть змогу докорінно покращити забезпечення населення України якісною питною водою.

Розділ VI
ОСВІТА, ПІДГОТОВКА КАДРІВ, ВИХОВАННЯ, ІНФОРМУВАННЯ
ТА УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У РОЗВ'ЯЗАННІ ПРОБЛЕМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ПИТНОЮ ВОДОЮ

З метою сприяння розвитку системи екологічної освіти, виховання, інформування населення, підготовки професійних кадрів і формування екологічної свідомості і культури спеціалістів підприємств питного водопостачання та водовідведення, для ефективного виконання пріоритетних напрямів реалізації Програми передбачається:

перепідготовка і підвищення кваліфікації фахівців сфери управління водопровідно-каналізаційними мережами;

підготовка і підвищення кваліфікації фахівців контрольно-вимірювальних лабораторій;

залучення громадських організацій до участі у заходах, передбачених цією Програмою;

підготовка і періодична публікація Національної доповіді про якість води та стан питного водопостачання в Україні;

організація конкурсів і виставок водозберігаючих, енергозберігаючих технологій, засобів підготовки та подачі питної води, систем водовідведення і знезараження стічних вод;

підтримка природоохоронних акцій щодо захисту і збереження джерел питного водопостачання на державному та місцевому рівнях.

Розділ VII ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Безперебійне питне водопостачання та водовідведення забезпечується на основі єдиного управління, впровадження новітніх технологій, освоєння капіталовкладень, стабілізації економічного становища підприємств питного водопостачання та водовідведення, зниження витрат матеріальних та енергетичних ресурсів.

В основу управління у сфері питного водопостачання та водовідведення покладено такі принципи: взаємоузгодженість діяльності підприємств водопровідно-каналізаційної мережі; удосконалення роботи з розмежування повноважень у цій сфері між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Функції сприяння взаємодії та забезпеченню координації роботи міністерств, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, пов'язаних з виконанням Програми, і коригування передбачених нею заходів відповідно до наявних фінансових, матеріальних та організаційних можливостей покладаються на міжвідомчу і регіональні комісії з реалізації Програми в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Організацію виконання Програми відповідно до своїх повноважень здійснюють:

на державному рівні - центральний орган виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства та інші центральні органи виконавчої влади;

на регіональному рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації;

на місцевому рівні - структурні підрозділи/посадові особи виконавчих органів міських, селищних, сільських рад.

Центральний орган виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства щорічно представляє Кабінету Міністрів України звіти та необхідну інформацію про хід виконання

завдань Програми.

Кабінет Міністрів України щорічно інформує Верховну Раду України про хід виконання Програми і вносить пропозиції щодо коригування завдань Програми.

Розділ VIII ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Фінансування Програми здійснюється за рахунок:

коштів Державного бюджету України;

коштів місцевих бюджетів (з урахуванням заходів, які фінансуються у рамках державних, регіональних та галузевих програм і проектів, що реалізуються);

коштів підприємств питного водопостачання та водовідведення відповідно до програм їх розвитку, затверджених органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом;

інших джерел надходження, у тому числі зовнішніх і внутрішніх запозичень, грантів міжнародних організацій, коштів міжнародних програм, благодійних внесків тощо;

удосконалення механізму розподілу платежів за спеціальне водокористування.

Кабінету Міністрів України щорічно при розробленні проекту закону про Державний бюджет України передбачати субвенції (дотації) місцевим бюджетам на здешевлення вартості електроенергії, яка використовується для подачі питної води та водовідведення, до рівня розміру цін (тарифів), по яких населення сплачує за електроенергію в побуті.

Обґрунтування обсягів робіт та обсягів фінансування з Державного бюджету України з урахуванням пропозицій міжвідомчої та регіональних комісій з реалізації Програми щорічно подається центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства до проекту Державної програми економічного і соціального розвитку та проекту Державного бюджету України на відповідний рік.

Кошти Державного бюджету України можуть використовуватися на державну підтримку таких заходів:

реконструкція та будівництво унікальних систем водопостачання та водовідведення у великих містах;

реконструкція та будівництво в сільській місцевості систем питного водопостачання, які потребують значних капітальних вкладень (міжрегіональні групові водопроводи, станції з очищення води);

будівництво підприємств з виготовлення споруд і установок питного водопостачання та водовідведення в контейнерному чи блочному виконанні;

роботи з поліпшення стану водних об'єктів - джерел питного водопостачання;

попередження аварій та запобігання техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві;

здійснення досліджень та розробок з визначення технічних умов, регламентів, методів експлуатації обладнання в системах питного водопостачання;

виробництво вітчизняних вимірвальних приладів з контролю якості води і оснащення ними лабораторій;

підготовка та оприлюднення Національної доповіді про якість води та стан питного водопостачання в Україні;

вдосконалення нормативно-правової бази і науково-технічного забезпечення з питань питного водопостачання та водовідведення;

методичне, метрологічне та аналітичне забезпечення впровадження державних стандартів у сфері питної води та питного водопостачання.

Орієнтовні обсяги фінансового забезпечення Програми з Державного бюджету України наведені у додатку 2 до Програми і становлять 5,23 млрд. гривень, у тому числі на першому етапі (2006-2010 роки) - 1,71 млрд. гривень.

Реконструкція і будівництво системи питного водопостачання та водовідведення здійснюється за рахунок субвенції з Державного бюджету України місцевим бюджетам на виконання заходів з попередження аварій та запобігання техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві у разі їх передбачення в Державному бюджеті України на відповідний рік, а також коштів місцевих бюджетів та підприємств на умовах співфінансування.

Головними розпорядниками бюджетних коштів з виконання заходів Програми є:

на державному рівні - центральний орган виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства;

на регіональному рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, сільські, селищні, районні і міські ради.

Розділ ІХ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ

Контроль за виконанням цієї Програми, а також регіональних та місцевих програм здійснюють центральний орган виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства, інші центральні органи виконавчої влади, міжвідомча комісія з реалізації Програми, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації в межах повноважень, визначених законом.

Громадський контроль за ходом реалізації Програми здійснюється відповідно до законів України "Про питну воду та питне водопостачання" (2918-14) та "Про охорону навколишнього природного середовища" (1264-12).

1. Охорона і раціональне використання джерел питного водопостачання	1) очищення поверхневого стоку з селитебних територій, будівництво систем водовідведення в містах та у сільських населених пунктах, поліпшення стану зон санітарної охорони джерел водопостачання;	2006-2020	Держжитло-комунгосп, Держводгосп, МОЗ	Зменшення надходження забруднюючих речовин у водні об'єкти - джерела питного водопостачання
	2) благоустрій водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів;	2006-2020	Держжитло-комунгосп, Держводгосп, МОЗ	
	3) захист джерел питного водопостачання від шкідливого впливу об'єктів тваринництва;	2007-2020	Держжитло-комунгосп, Держводгосп, МОЗ, Мінагрополітики	
	4) розчищення русел річок і дна водосховищ;	2007-2020	Держводгосп, Держжитло-комунгосп	
	5) укріплення берегів річок і водосховищ;	2007-2020	Держводгосп, МНС, Держжитло-комунгосп	
	організація і ведення моніторингу у сфері питної води та питного водопостачання;	2008-2020	Держжитло-комунгосп, МОЗ, Мінприроди, Держводгосп, АМН, НАНУ	
	проведення екологічної оцінки стану поверхневих та підземних вод для використання у централізованому питному водопостачанні;	2008-2010	Мінприроди, Держводгосп, НАНУ	

розроблення середньострокових та довгострокових прогнозів якості поверхневих і підземних вод, джерел питного водопостачання;

2007-2016 Мінприроди, Держводгосп, НАНУ

проведення інвентаризації розвіданих родовищ підземних вод та оцінка можливості освоєння родовищ, які не експлуатуються;

2008-2010 Мінприроди, НАНУ

розроблення природоохоронних критеріїв, що визначають допустимі норми впливу техногенної діяльності на підземні води і допустимий вплив відбору підземних вод на навколишнє природне середовище;

2007-2008 Мінприроди, НАНУ, МОЗ

6) моніторинг водних об'єктів та питної води

2006-2020 Держжитлокомунгосп, Держводгосп, МОЗ, Мінприроди, АМН, НАНУ

2. Нормативно-правове забезпечення

1) розроблення та затвердження державних стандартів:

"Питна вода. Гігієнічні вимоги та контроль якості";

2006-2009 МОЗ, АМН, НАНУ, Мін економіки, Держжитлокомунгосп

Гармонізація національних стандартів, нормативно-правових актів у сфері питної води та питного водопостачання до стандартів Європейського союзу

"Джерела
централізовано-
го питного
водопоста-
чання";

2006-
2008

МОЗ, АМН,
НАНУ,
Мінеконо-
міки,
Держжитло-
комунгосп,
Держводгосп,
Мінприроди

"Фасована питна
вода";

2008-
2009

МОЗ, АМН,
НАНУ,
Мінеконо-
міки,
Держжитло-
комунгосп,
Мінприроди

2) розроблення
та затвердження
нормативно-
правових та
методичних
документів з
питань аналізу
води із
застосуванням
сучасних
високочутливих
та високо-
інформативних
методів
контролю;

2008-
2010

МОЗ, АМН,
НАНУ,
Мінеконо-
міки,
Держжитло-
комунгосп,
Мінприроди

3) розроблення
державних
будівельних
норм і правил
"Водопостачан-
ня. Зовнішні
мережі та
споруди";

2008-
2010

Держжитло-
комунгосп,
МОЗ, Мін-
природи,
Мінекономіки

4) розроблення
та затвердження
екологічних
нормативів
якості води у
джерелах
питного
водопостачання;

2008-
2010

Мінприроди,
Держводгосп,
НАНУ, АМН,
МОЗ,
Держжитло-
комунгосп

5) розроблення
та впровадження
диференційова-
ної плати за
використання
поверхневих і
підземних вод
різної якості;

2008-
2010

Мінприроди,
Держводгосп,
Мінеконо-
міки,
Мінфін,
Держжитло-
комунгосп

6) розроблення методичної документації та нормативно-правових актів для проведення регіонального та місцевого моніторингу підземних вод; 2008-2009 Мінприроди, Держводгосп, Мінекономіки, Мінфін, Держжитлокомунгосп

7) розроблення нормативних документів з питань контролю за виробництвом і якістю фасованої питної води, а також питної води з індивідуальних та колективних установок (пристроїв) 2008-2010 Мінекономіки, МОЗ, Держжитлокомунгосп, АМН, НАНУ

3. Науково-технічне забезпечення

1) розробка технологій щодо раціонального використання та економії питної води, у тому числі: 2006-2015 Держжитлокомунгосп, НАНУ

Зниження споживання питної води, зменшення витрат на експлуатацію систем водопостачання та водовідведення

створення та впровадження удосконалених конструкцій водоприймаючих споруд та пристроїв;

проведення інвентаризації водозаборів;

удосконалення конструкцій водозабірних свердловин, фільтрів, підйомного обладнання, контрольно-вимірвальної апаратури;

удосконалення
методів та
засобів фізико-
хімічного та
біологічного
очищення води;

2) удосконалення
водозаборів з
поверхневих та
підземних
джерел та
технологій
підготовки
питної води, у
тому числі:

розроблення
методів
реконструкції
діючих
водоочисних
споруд для
підвищення
ефективності їх
роботи;

розроблення
технології і
обладнання для
попереднього
очищення води;

розроблення
сучасних
технологій
кондиціювання
підземних вод;

розроблення
технологій
кондиціювання,
консервування
та фасування
питної води;

розроблення
сучасних
технологій
очищення і
кондиціювання
поверхневих вод
з урахуванням
нових норматив-
них вимог до
якості води;

розроблення
методів
повторного

2008- Держжитло-
2010 комунгосп,
НАНУ, МОЗ

2008- НАНУ,
2010 Держжитло-
комунгосп,
МОЗ

2008- Держжитло-
2010 комунгосп,
Мінеконо-
міки,
НАНУ, МОЗ

2008- НАНУ, МОЗ,
2010 АМН,
Держжитло-
комунгосп

2008- НАНУ, МОЗ,
2012 АМН,
Держжитло-
комунгосп

2007- Держжитло-
2008 комунгосп,
НАНУ, МОЗ

Підвищення
ефективнос-
ті роботи
водозаборів
з поверх-
невих та
підземних
джерел
водопоста-
чання,
вдоскона-
лення
методів та
засобів
очищення
води

використання
промивних вод
та обробки
осадів споруд
питного
водопостачання;

забезпечення 2006- МОЗ, АМН,
методичного та 2010 НАНУ,
аналітичного Мінеконо-
супроводу впро- міки,
вадження націо- Мінпром-
нальних стандар- політики,
тів у сфері Держжитло-
питної води та комунгосп,
питного державні
водопостачання адміністра-
ції, органи
місцевого самовряду-
вання

4. Розвиток та реконструкція систем водопостачання та водовідведення
- Проведення робіт з будівництва та реконструкції систем водопостачання та водовідведення;
- вдосконалення водозаборів з поверхневих та підземних джерел і технологій підготовки питної води;
- розвиток систем водопровідно-каналізаційної мережі міст та інших населених пунктів
- 2006-2020 Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, виконавчі органи міських, селищних, сільських рад, Держжитлокомунгосп, Мінприроди, Держводгосп, Мінекономіки
- Забезпечення населення України питною водою нормативної якості, скорочення споживання паливно-енергетичних ресурсів у системах питного водопостачання, попередження аварій та запобігання техногенним катастрофам у водопровідно-каналізаційних мережах
5. Освіта, підготовка кадрів, виховання та інформування громадськості
- Перепідготовка і підвищення кваліфікації фахівців сфери управління водопровідно-комунальним господарством;
- 2006-2020 Держжитлокомунгосп, Міносвіти, Мінприроди, НАНУ, АМН, Рада міністрів Автономної Республіки
- Сприяння розвитку системи екологічного виховання, освіти, інформування

підготовка і підвищення кваліфікації фахівців контрольних-виміркових лабораторій;

підготовка та періодична публікація Національної доповіді про якість води та стан питного водопостачання в Україні

Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, виконавчі органи міських, селищних, сільських рад, громадські організації

населення, підготовки професійних кадрів і формування екологічної свідомості та культури спеціалістів водопровідно-каналізаційного господарства

Додаток 2
до Загальнодержавної програми
"Питна вода України" на 2006-2020 роки

ОРІЄНТОВНІ ОБСЯГИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ "ПИТНА ВОДА УКРАЇНИ"
НА 2006-2020 РОКИ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

(тис. гривень)

Заходи	Строки вико- нання, загаль- роки ний	Орієнтовні обсяги фінансування					
		за роками					
перший наступні етап, етапи, усього усього	обсяг	2006	2007	2008	2009	2010	
1. Охорона та 5500 4000 раціональне використання джерел питного водопостачання	2006- 2020	9500	100	100	2200	1700	1400
2. Нормативно- 2750 100 правове забезпечення	2006- 2010	2850	130	300	970	850	500
3. Науково- 3650 1900 технічне забезпечення,	2006- 2020	5550	500	800	800	800	750

у тому числі:

розробка 2000 1000 технологій щодо раціо- нального використання та економії питної води;	2006- 2020	3000	400	400	400	400	400
удоскона- лення водозаборів з поверхневих та підземних джерел та технологій підготовки питної води	2006- 2020	2550	100	400	400	400	350
4. Розвиток та реконструкція систем водо- постачання та водовідведення:	2006- 2020	5207550	221910	226910	396465	386795	380125
будівництво та реконструкція водозаборів з поверхневих і підземних джерел, впровадження технологій підготовки питної води; розвиток систем водопровідно- каналізаційної мережі:	2006- 2020	312000	20000	20000	25000	24000	23000
- міських населених пунктів;	2006- 2020	2390585	102795	102795	186465	179795	172125
- сільських населених пунктів;	2006- 2020	2304965	99115	99115	180000	173000	165000
впровадження національних стандартів та інших	2007- 2020	200000	-	5000	5000	10000	20000

нормативно-
правових актів
у сфері
питного
водопостачання
та водовідве-
дення

5. Освіта, 1500 3000	2006-	4500	300	300	300	300	300
підготовка кадрів, виховання та інформування громадськості	2020						

Усього: 1625605 3604345	2006-	5229950	222940	228410	400735	390445	383075
	2020						

у тому числі 475500 10245500	2006-	1500000	64500	64500	117000	121500	108000
субвенції 2020 місцевим бюджетам на виконання заходів з попередження аварій та запобігання техногенним катастрофам на аварійних об'єктах водопровідно- каналізаційного господарства комунальної власності							